

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แบบจำลองการสื่อสารของ Jakobson

แบบจำลองของ Jakobson (1958) มีความคล้ายคลึงกับแบบจำลองแบบเส้นตรงและสามเหลี่ยม เนื่องจาก Jakobson เป็นนักภาษาศาสตร์และมีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับความหมายและโครงสร้างภายในของข่าวสาร ดังนั้นแบบจำลองของเขาจึงได้เชื่อมช่องว่างระหว่างสำนักที่เน้นในเรื่อง "กระบวนการ" (Process) และสำนักที่เน้นในเรื่อง "ความหมาย" (semiotic) แบบจำลองของเขาเป็นการรวมแบบจำลองสองรูปแบบเอามาไว้เป็นแบบจำลองเดียวกัน เขาเริ่มมาด้วยการสร้างแบบจำลององค์ประกอบเบื้องต้นของพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร โดยองค์ประกอบทั้ง 6 ตัวนี้ ต้องปรากฏอยู่เสมอเพื่อให้การสื่อสารเป็นไปได้ ต่อจากนั้นเขาได้สร้างแบบจำลองแสดงถึงบทบาทหน้าที่ขององค์ประกอบแต่ละตัวในพฤติกรรมกรรมการสื่อสารที่เกิดขึ้น

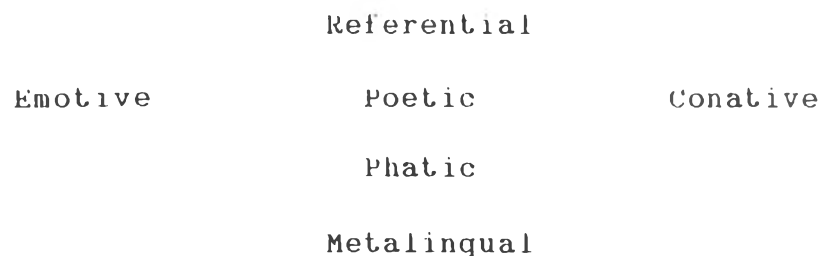
เขาเริ่มโดยใช้โครงสร้างพื้นฐานเชิงเส้นตรงที่คุ้นเคยกันดี ผู้ส่งสาร (addresser) ส่งข่าวสาร (message) ไปยังผู้รับสาร (addressee) เขาตระหนักดีว่าข่าวสารนี้ต้องอ้างอิงไปถึงบางสิ่งบางอย่างที่นอกเหนือไปจากตัวข่าวสารเอง Jakobson เรียกสิ่งนี้ว่า บริบท (context) ซึ่งบริบทนี้ทำให้เกิดมุมที่ 3 ของสามเหลี่ยมขึ้น โดยมีมุมอื่นอีกสองมุมให้แก่ผู้ส่งสารและผู้รับสาร และด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงเขาได้เพิ่มองค์ประกอบอื่นขึ้นอีก 2 ตัว คือช่องทางติดต่อ (contact) ซึ่งเขาหมายถึงช่องทางในการสื่อสารที่เป็นรูปธรรม และความเกี่ยวพันในเชิงจิตวิทยาระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร องค์ประกอบตัวสุดท้ายคือ รหัส (code)

ซึ่งเป็นระบบการสร้างความหมายร่วมกัน ท้าวสารได้ถูกสร้างขึ้น โดยใช้
รหัสของ Jakobson ได้แสดงแบบจำลองของเขาไว้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลององค์ประกอบพื้นฐานของการสื่อสาร

Jakobson ได้อธิบายว่า องค์ประกอบแต่ละตัวได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ที่ต่างกันของภาษา และในการสื่อสารแต่ละครั้งเราสามารถกล่าวถึงระดับชั้นความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านั้น Jakobson ได้สร้างแบบจำลองที่มีโครงสร้างคล้ายคลึงกับแบบจำลองข้างต้นเพื่ออธิบายถึงบทบาทหน้าที่หกประการ (โดยแต่ละบทบาทหน้าที่จะอยู่ในตำแหน่งเดียวกับองค์ประกอบตัวที่บทบาทหน้าที่นั้น) ดังแสดงให้เห็นในภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองแสดงบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร

บทบาทหน้าที่ในการสร้างอารมณ์ (emotive function) อธิบายถึงความสัมพันธ์ของข่าวสารกับผู้ส่งสาร เรามักใช้คำว่า "การแสดงออก" (expressive) เมื่อกล่าวถึงบทบาทหน้าที่นี้ บทบาทหน้าที่ในการสร้างอารมณ์ของข่าวสารคือสื่อสารถึงอารมณ์ ที่ศรัทธา สถานะภาพ ชนชั้นซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนทำให้ข่าวสารของผู้ส่งสารแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัว ในบางข่าวสารบางชนิด เช่น บทกวีเกี่ยวกับความรัก บทบาทหน้าที่ในการสร้างอารมณ์นี้จะมียุ่อย่างมากมาย ในข่าวสารอื่น ๆ เช่น การรายงานข่าว บทบาทในการสร้างอารมณ์จะถูกเก็บกักไว้ในข่าวสารที่เป็นคำสั่งหรือคำโฆษณาชวนเชื่อ บทบาทนี้จะถูกคาดหวังว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง และในการสื่อสารประเภทอื่น ๆ บทบาทนี้จะถูกจัดไว้ในลำดับต่ำ บทบาทหน้าที่ในการอ้างอิง (referential function) หรือ "การนำเสนอความจริง" (reality orientation) ของข่าวสารจะอยู่ชัดเจนในระดับต้นในการสื่อสารเพื่อเสนอข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเกี่ยวข้องกับ "ความจริง" (true) หรือความถูกต้องของข้อเท็จจริง บทบาทหน้าที่ทั้งสองนี้ ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นบทบาทหน้าที่ในเชิงจิตสำนึก ได้ถูกแสดงออกในระดับที่แตกต่างกันในพฤติกรรมสื่อสารที่เกิดขึ้นทั้งหมด และบทบาทหน้าที่ทั้งสองนี้จะตอบสนองอย่างใกล้ชิดกับ A B และ X ในแบบจำลองการสื่อสารของ Newcomb

บทบาทหน้าที่อีก 3 ประการ อาจจะไม่ได้คุ้นเคยกันนักเมื่อดูในครั้งแรก ถึงแม้ว่าบทบาทหน้าที่เชิงสัมพันธ์ภาพ (phatic function) ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งในสามบทบาทนี้ได้เคยถูกอธิบายในความหมายที่แตกต่างกันออกไป บทบาทหน้าที่เชิงสัมพันธ์ภาพ ก็คือบทบาทในการรักษาช่องทางสื่อสารให้คงเปิดอยู่ นั่นก็คือการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เพื่อยืนยันว่าการสื่อสารกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่องค์

ประกอบที่เป็นสื่อการสื่อสารที่เป็นรูปธรรม (contact factor) ซึ่งเป็นช่องทางที่ก่อให้เกิดการติดต่อในเชิงกายภาพและเชิงจิตวิทยา หรือในอีกนัยหนึ่ง บทบาทหน้าที่ที่นักสร้างชั้นโดยองค์ประกอบที่ซ้ำซ้อนของข่าวสาร ซึ่งบทบาทหน้าที่ที่คล้ายกันในการสร้างสัมพันธภาพ

บทบาทหน้าที่เชิงภาษา (metalingual) คือบทบาทหน้าที่ในการบ่งชี้รหัสที่กำลังถูกนำมาใช้ เมื่อผู้เขียน (1) ใช้คำว่า "ความซ้ำซ้อน" (redundancy) ผู้เขียน (1) อาจจำเป็นต้องสร้างความจริงให้ชัดเจนว่า ผู้เขียนกำลังใช้รหัสของทฤษฎีการสื่อสารและไม่ใช้รหัสที่เป็นความหมายของคำนั้นจริง ๆ ซองบุหรีเปล้าที่ถูกโยนทิ้งลงบนเศษกระดาษหนังสือพิมพ์เก่าๆ ตามปกติแล้วมันก็คือขยะ แต่ถ้าซองบุหรีนั้นถูกนำมาติดบนแผ่นกระดาษซึ่งผนึกใส่กรอบแล้วแขวนไว้ที่ผนังห้องแสดงงานศิลปะ มันก็กลายเป็นงานศิลปะ กรอบรูปที่หน้าที่เชิงภาษาของการกล่าวคำว่า "จงถอดรหัสนี้ตามนัยของศิลปะสมัยใหม่" ซึ่งจะชักจูงให้เรามองหาความสัมพันธ์และสัดส่วนในเชิงสุนทรียศาสตร์ และชักนำให้เรามองของสิ่งนี้ในลักษณะเปรียบเทียบกับ "สังคมแห่งการทิ้งขว้าง" ซึ่งมีมนุษย์เป็นผู้สร้างขยะให้เกิดขึ้น ข่าวสารทั้งหมดจำเป็นต้องมีบทบาทหน้าที่เชิงภาษาที่ชัดเจนหรือโดยนัย จำเป็นต้องมีการชี้ให้เห็นรหัสซึ่งข่าวสารนั้นใช้อยู่ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

บทบาทหน้าที่ประการสุดท้ายคือ บทบาทในเชิงกวี (poetic function) ซึ่งคือความสัมพันธ์ของข่าวสารที่มีต่อตัวของตัวเอง บทบาทหน้าที่ที่เห็นได้ชัดเจนในการสื่อสารเชิงสุนทรียศาสตร์ตั้งในตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น บทบาทหน้าที่เชิงภาษาของกรอบรูปได้เน้นย้ำให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่เชิงกวีของความสัมพันธ์เชิงความงามระหว่างซองบุหรีและหนังสือพิมพ์ Jakobson ชี้ให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่นี้ได้ทำหน้าที่ของมันในบทสนทนาธรรมดาๆ ด้วยเช่นกัน เราพูดว่า "ผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็นโดยบริสุทธิ์ใจ" (innocent

bystander) มากกว่า "ผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง" (uninvolved onlooker) เพราะแบบแผนจังหวะของคำว่า innocent bystander มีแบบแผนจังหวะที่ให้ความน่าชื่นชมเชิงความงดงามได้มากกว่า Jakobson ใช้คำขวัญทางการเมืองว่า "I like Ike" เพื่อแสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่เชิงกวี (Poetic) ประโยคนี้ประกอบด้วยสระตัวเดียวกันซ้ำกันถึงสามคำ ซึ่งแต่ละคำเป็นสระควบกล้ำเสียง "ay" สองคำในสามคำนี้มีสัมผัสคล้องจองกัน ประโยคนี้ใช้เสียงพยัญชนะเพียงสองตัว และทั้งหมดก็ช่วยเพิ่มความไพเราะเชิงกวี และทำให้ประโยคนี้เป็นคำขวัญที่ควรแก่การจดจำ

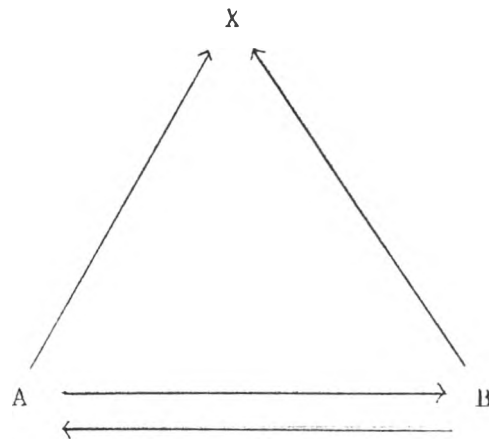
ในบทบาทหน้าที่ในเชิงภาษา (Metalingual function) นี้ เราต้องพิจารณาคุณค่าขั้วในฐานะรหัสของการสื่อสารเชิงการเมือง ผู้สวมเสื้อที่มีคำขวัญนี้ ไม่รู้จักนายพล ไฮเซนฮาว์ หรือมีความชื่นชอบเขาเป็นการส่วนตัว ในที่นี้คำว่า "like" มีความหมายถึงการ "สนับสนุนทางการเมือง" ดังนั้น "Ike" ก็ไม่เพียงแต่หมายถึง คนคนหนึ่งเท่านั้น แต่หมายถึงพรรคการเมืองซึ่งนายพล ไฮเซนฮาว์ ได้สมัครรับเลือกตั้งและหมายถึงนโยบายของการเมืองที่เขาเป็นตัวแทนด้วย ในรหัสอันซึ่งใช้ในความหมายของความสัมพันธ์ส่วนบุคคล "I like Ike" ย่อมจะมีความหมายที่แตกต่างจากความหมายข้างต้นเป็นอย่างมาก

บทบาทหน้าที่ในเชิงสร้างอารมณ์ (Emotive function) จะบอกให้เราทราบเกี่ยวกับผู้สื่อสาร เกี่ยวกับตำแหน่งทางการเมืองของเขา และบอกให้รู้ว่า เขามีความรู้สึกที่รุนแรงเกี่ยวกับการเมืองอย่างไร บทบาทหน้าที่เชิงผล (Conative function) นั้นเป็นหน้าที่ในการชักจูงผู้รับสารให้สนับสนุนโครงการทางการเมืองเดียวกัน ก็จงให้เห็นด้วยกับผู้สื่อสาร บทบาทหน้าที่เชิงการอ้างอิง (referential function) ของสโลแกนนี้คือการอ้างอิงไปถึงนโยบายการเมืองและบุคคลที่มีอยู่ ทำให้ผู้รับสารคิดไป

ถึงสิ่งที่เขาารู้อยู่แล้วเกี่ยวกับนายพลไฮเซนฮาว์และนโยบายการเมืองของเขา
ท้ายที่สุด บทบาทหน้าที่เชิงสัมพันธ์ภาพ (Phatic function) ก็คือระบุถึง
ความเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้สนับสนุนนายพลไฮเซนฮาว์ ทำหน้าที่ดำรงรักษาและ
เพิ่มพูนความแข็งแกร่งในความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งมีอยู่ที่ท่ามกลางสมาชิก
ผู้สนับสนุนไฮเซนฮาว์

แบบจำลอง ABX ของ Newcomb

แบบจำลองของ Newcomb (1953) เป็นแบบจำลองเชิงจิตวิทยา
ทางการสื่อสารที่อธิบายความสัมพันธ์ทางการสื่อสารระหว่างบุคคลสองคนซึ่ง
เป็นความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติและการสร้างประชาคมดีและการโฆษณา
ชวนเชื่อ Newcomb ตั้งสมมุติฐานว่า การสื่อสารทำหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง
คือ ทำให้บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้นไปสามารถดำรงหรือรักษาไว้ซึ่งความ
เข้าใจหรือความเหมือนกันในสิ่งซึ่งได้สื่อสารกัน ดังนั้นการสื่อสารจึงเปรียบ
เสมือนการให้คำตอบหรือให้เรียนรู้อันวิพากษ์กับความเคร่งเครียด ความขัดแย้ง
และในสถานการณ์ที่เกิดความไม่สมดุลกันหรือมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น มนุษย์
เราจะพยายามทำการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นไปในรูปของการแสวงหาข้อมูล การ
ให้ข้อมูลการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลกันหรือความเหมือน
กัน

ภาพที่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์ของคน 2 คน และทัศนคติที่มีต่อวัตถุหรือบุคคลที่ 3

ตามทฤษฎีแล้ว รูปแบบความสัมพันธ์ของคน 2 คนกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นรูปสามเหลี่ยม คนทั้งสองคือ A และ B จะมีท่าทีต่อกันและต่อวัตถุ X ดังภาพ ซึ่งอธิบายได้ว่าการสื่อสารทำให้บุคคล 2 คน หรือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสามารถดำรงและรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจหรือความเหมือนกันในสิ่งที่ต้องการสื่อสารกัน เมื่อเกิดความยุ่งยากทางจิตวิทยาอันเกิดจากความไม่สมดุลกันมนุษย์จะพยายามทำการสื่อสารในรูปของการแสวงหาข้อมูลการให้ข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อขจัดความยุ่งยากอันเกิดจากความไม่สมดุลทางความคิด

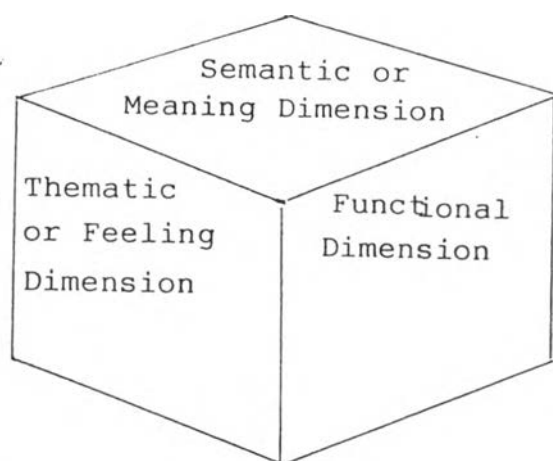
นอกจากนี้ Newcomb ยังได้เพิ่มเติมแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารของเขาว่า การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เมื่อเกิดความประทับใจหรือแรงดึงดูดใจอย่างแรง ระหว่างบุคคล
2. เมื่อบุคคลที่ 3 หรือวัตถุ X มีความสำคัญต่อบุคคลอย่างน้อย 1 ใน 2 คน ที่ทำการสื่อสารกัน

3. เมื่อวัตถุ x หรือบุคคลที่ 3 มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ร่วมกัน
ในระหว่างบุคคลทั้ง 2

แนวคิดในการสร้างเนื้อหาเพื่อการสื่อความหมาย

วิธีการวิเคราะห์ที่ว่าภาษาได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อสื่อสารโน้มน้าวใจ
อย่างไรนั้น ทำได้โดยการมองภาษาว่าเปรียบเสมือนสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ที่มี
3 มิติด้วยกัน โดยแต่ละมิติแทนคุณสมบัติต่าง ๆ ของข้อความและประโยค
ซึ่งแบ่งออกเป็น มิติทางด้านความหมาย (Semantic dimension) มิติใน
เชิงบทบาทหน้าที่ (functional dimension) และมิติทางด้านอารมณ์รส
(Thematic dimension)

ภาพที่ 4 แบบจำลองแสดงมิติความหมายของภาษา โดย Charles E. Osgood, George J. Suci และ Percy H. Tannenbaum.

มิติในเชิงบทบาทหน้าที่ (Functional Dimension)

อธิบายได้ว่า คำแต่ละคำมีบทบาทหน้าที่ของมันเองซึ่งเรามักจะจำแนกหน้าที่ของคำออกเป็นกลุ่มทางไวยากรณ์ คือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำสันธาน คำบุพบท คำอุทาน ฯลฯ และมีคำจำกัดความสำหรับคำเหล่านี้ เช่น คำนามคือคำที่ใช้เป็นชื่อของบุคคล สิ่งของ สถานที่ โดยปกติแล้ว เป็นไปไม่ได้ที่เราจะเขียนผังของประโยคที่เราได้เขียนได้ทั้งหมด แต่การเขียนผังแสดงให้เห็นโครงสร้างของประโยค หรือประเภทของคำที่มีจะบอกให้มากกว่าประโยคหรือคำชนิดอื่น ๆ แบบแผนการใช้คำหรือประโยคดังกล่าวสามารถบอกให้ทราบเกี่ยวกับผู้พูดได้ นอกจากนี้เราก็สนใจว่าคำเหล่านั้นมีบทบาทหน้าที่อะไรในท้าวสารนั้น ๆ ในกรณีนี้เราก็กำลังสนใจ "รูปแบบ" ของท้าวสาร ไม่ใช่ "เนื้อหา" ตัวอย่างเช่น "Some Leader are born Women" ประโยคนี้ก่อให้เกิดการสลับเปลี่ยนเชิงบทบาทหน้าที่ที่สำคัญจากความเชื่อเดิมที่ว่า "Some Men Are Born Leaders" องค์ประกอบเชิงบทบาทหน้าที่ของท้าวสารถูกสลับเปลี่ยนลำดับที่ การใช้คำอื่นมาแทนที่ก็ให้ความหมายเปลี่ยนไปซึ่งทำให้สะท้อนความสนใจของเราด้วย จากตัวอย่างนี้มาถือว่าคำได้มีบทบาทหน้าที่ (functional meaning) อย่างไรบ้าง

ผู้เน้นน้ำวจใจต้องการให้ท้าวสารของเขาทำงานอย่างน้อย 3

ประการ คือ

1. ระบุชี้ หรือกำหนดเรื่องราว หรือหัวข้อ
2. กำหนดเขตของปัญหา หรือวิธีการแก้ไขปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องราว
3. กระตุ้นใจให้ผู้รับฟังเข้าไปมีส่วนร่วม

บทบาทหน้าที่ทั้งสามประการนี้ถูกสร้างขึ้นมาโดยการให้ภาษาหรือคำตัวอย่างการศึกษาภาษาที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินนายแพทย์ผู้กล่าวหาว่าทำมาดกรรมด้วยการทำแท้ง เพื่อศึกษาว่ามิติบทบาทหน้าที่ของคำมีผลอย่างไร ทนายจำเลยได้ใช้ passive verb หรือกริยาในรูปของคำนามเพื่อลบล้างคำกล่าวหา เช่น เมื่อทนายกล่าวถึงความพยายามที่จะทำแท้งโดยใช้คำว่า "after two unsuccessful attempts" ทนายแพทย์ใช้สกรรมกริยา (active verb) และคำนามบ่งชี้ (identifying nouns) โดยพูดว่า "they tried twice.....they were unsuccessful." เพื่อมุ่งคำกล่าวหาตรงไปยังหมอผู้เป็นจำเลย ในกรณีแรกหน้าที่ของคำคือการลบล้างข้อกล่าวหา ในกรณีหลังหน้าที่ของคำคือพุ่งคำกล่าวหาไปยังหมอและหญิงผู้เป็นมารดา มิติเชิงบทบาทหน้าที่มีศักยภาพในการจูงใจสูงมากมิตินั้นแล้ว จุดสนใจหรือจุดหมายจะถูกเปลี่ยนไปได้ง่าย ๆ

วิธีการวิเคราะห์มิติเชิงบทบาทหน้าที่

วิธีการจำแนกทางไวยากรณ์

Weaver กล่าวว่ารูปแบบทางไวยากรณ์ที่ผู้เฝ้าหน้าหัวใจให้บอกให้ทราบถึงความตั้งใจของเขา คนที่ใช้ประโยคง่าย ๆ จะเป็นคนที่มองไม่เห็นความซับซ้อนของโลก โดยมองว่า โลกนี้เป็น "การรวมสรรพสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน " คนพวกนี้จะใช้วิธีการนำเสนอสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้โดดเด่นจากสิ่งที่เป็นเรื่องธรรมดาพื้นฐานทั่ว ๆ ไป ประโยคพื้นฐานจะทำให้ประธานโดดเด่นออกจากกริยาและกรรม ทำให้มองเห็น "สาเหตุ" (cause) ซึ่ง "กระทำ" (act) ให้เกิด "ผล" (effects) กับสิ่งที่ถูกกระทำ (object) เมื่อผู้เฝ้าหน้าหัวใจให้ประโยคแบบนี้ผู้ถูกจูงใจควรจะมองหาว่าอะไรกำลังถูกยกชูให้เด่นชัด และมีผลต่ออะไรและการกระทำนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

สังขยาประโยค (complex sentence) ที่ให้เห็นถึงโลกที่มีความซับซ้อน มีเหตุหลาย ๆ อย่างและมีผลหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน Weaver บอกว่าประโยคแบบนี้ทำให้เห็นสิ่งที่อยู่ในใจของผู้ใช้ซึ่งพยายามแสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นทางประการ ผู้ที่ใช้ประโยคชนิดนี้แสดงให้เห็นหลักการพื้นฐานและความสัมพันธ์โดยแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่อยู่ในประโยค independent clause มีความสำคัญมากกว่า dependent clause

อนุประโยค (compound sentence) ประโยคชนิดนี้ได้นยกสรวพสิ่งออกเป็นสองฝ่าย ตัวอย่างเช่น He ran, and he ran fast. หรือความตรงกันข้ามกัน He ran, but she walked ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งบางประการซึ่งบางครั้งได้หรือไม่ได้ก็ได้ผู้ที่ใช้ประโยคชนิดนี้เป็นผู้มองว่าเอกแบ่งออกเป็นสองส่วนที่ตรงกันข้ามที่มีความเหมือนกันหรือไม่ก็มีความขัดแย้งกันอย่างสิ้นเชิง ตัวอย่างเช่นผู้นำสหภาพฯ ใช้คำว่า "คุณจะต้องต้านเรา หรือไม่ก็มาร่วมกับเรา"

การเลือกใช้คำและหน้าที่ของคำ weaver มีข้อสังเกตว่าชนิดของคำเป็นต้นว่าคำนาม ที่ถูกใช้สำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมือนว่ามีเป็นสิ่งที่เขาเรียกขาน เช่นว่าถ้าใครเรียกศัตรูของเขาว่า "หมู" นั่นคือเขาได้ทำให้ศัตรูของเขาเป็นดังเช่นสิ่งของเป็นวัตถุที่ง่ายต่อการข่มขู่ทำลายรด หมูเป็นดังเช่นวัตถุ หน้าที่ของคำนามคือทำให้สิ่งนั้นเป็นเสมือนสิ่งที่เราต้องการให้มันเป็น จากคำนามผู้เน้นนำวใจจะชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของเขามือต่อสิ่งนั้นรวมทั้งความตั้งใจของผู้เน้นนำวใจที่จะกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ เมื่อผู้เน้นนำวใจลดตัวบุคคลลง ไปเป็นวัตถุสิ่งของ เขามีเจตนาโดยเจพาะที่ให้เห็นถึงความต้องการของเขาที่ต้องการเกี่ยวข้องกับผู้คนในฐานะสิ่งของไม่ใช่คน

คำคุณศัพท์ (objective) หน้าที่ของคำคุณศัพท์คือทำให้คำนามมีลักษณะเฉพาะขึ้น สำหรับ weaver แล้วคำคุณศัพท์เป็นเพียง

พลเมืองชั้นสอง คำคุณศัพท์แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นคงของผู้เน้นน้ำหนัก
ถ้ามีการใช้คำคุณศัพท์ขยายนามแสดงว่าคุณไม่แน่ใจเกี่ยวกับค่านามนั้น คำ
คุณศัพท์ที่ผู้เน้นน้ำหนักให้แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เน้นน้ำหนักไม่แน่ใจ และสิ่ง
ที่เท่าเห็นตรงกันตามกับสิ่งนั้น

คำกริยาวิเศษณ์ (adverb) เป็นคำที่กำหนดที่พิพากษา
ซึ่งต่างจากคำคุณศัพท์ กริยาวิเศษณ์จะแสดงให้เห็นถึงความเห็นของคนโดย
รวม ความเห็นซึ่งคนอื่น ๆ สามารถเห็นด้วยซึ่งสะท้อนให้เห็นสิ่งที่ผู้เน้นน้ำหนัก
ใจคิดและสิ่งที่ผู้รับฟังเชื่อ ตัวอย่างเช่นคำว่า "บางที" "แน่นอน" "แน่ใจได้
ว่า" ซึ่งทำให้เห็นถึงความเห็นร่วมกัน เมื่อผู้เน้นน้ำหนักพูดว่า "แน่นอนว่าเรา
ทั้งหลายรู้และเชื่อว่าอย่างนั้นและเป็นเช่นนั้น" ผู้เน้นน้ำหนักแสดงให้เห็นว่า
ผู้ฟังมีความเห็นพ้องกับเขา

วากยสัมพันธ์ (Syntax) เราอาจใช้วิธีการศึกษาโครงสร้าง
สร้างประโยคมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่วสารของผู้เน้นน้ำหนักด้วย
การดูลำดับที่ของคำภายในประโยค ตัวอย่างเช่นผู้เน้นน้ำหนักอาจจะเน้นคำ
ที่แสดงออกถึงอารมณ์ หรือความประหลาดใจโดยวางค่านั้นไว้ที่ต้น ๆ ประโยค
หรืออาจเอาไว้ที่ท้ายประโยคก็ได้ ซึ่งมันอาจจะมีผลในเชิงการละครหรือการ
สร้างผลต่อเนื่อง

ความกำกวม (ambiguity) ความง่ายที่สุดอาจไม่ใช่
สิ่งที่ดีที่สุด บางครั้งที่วสารที่มีความกำกวมอาจจะดีกว่าการระบอบอย่างตรง
ไปตรงมา เพราะเปิดโอกาสให้ผู้รับที่วสารตีความได้มากขึ้น เพราะเป็น
ความจริงที่ว่าเกินไปได้ที่คนสองคนจะมองเห็นโลกในทิศทางที่เหมือนกัน
อย่างสิ้นเชิง

มิติเชิงความหมาย (Semantic Dimension)

มิติเชิงความหมายมุ่งสนใจที่ระดับของความหมายที่แตกต่างกันซึ่งมีต่อคำใดคำหนึ่ง ตัวอย่างเช่นในการณคดีทำแท้ง จำเลยประสบความสำเร็จในการห้ามใช้คำว่า "baby boy" และ "human being" และใช้คำว่า "ตัวอ่อน" (fetus) แทนตลอดคดี คำเหล่านี้มีความแตกต่างในเรื่องความหมาย ทนายจำเลยกล่าวว่า คำว่า "ตัวอ่อน" ลดความหมายของความมีชีวิตของเด็กที่เป็นตัวอ่อน ดังนั้นจึงช่วยสร้างความรู้สึกที่ว่าจำเลยอยู่ห่างไกลจากการกระทำผิด เห็นได้ชัดว่าการเลือกใช้คำที่มีความหมายที่เหมาะสมมีความสำคัญ และผู้กักเนิ่นน้ำวใจจำเป็นต้องให้ความสนใจว่าทำไมคำนั้นจึงถูกนำมาใช้ในขณะที่คำอื่นไม่ถูกนำมาใช้

การเลือกใช้คำแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจชัดเจนของผู้เป็นแหล่งข่าวสารและบางครั้งยังแสดงให้เห็นความน่าเชื่อถือด้วย ตัวอย่างเช่นคณะลูกขุนจะให้ความเชื่อถือพยานผู้ใช้เวทาร์ที่เกินเลยความเป็นจริงว่ามีสาระน่าเชื่อถือน้อยกว่าพยานที่ใช้ประโยคเรียบง่ายและคำธรรมดา ๆ ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องตรวจสอบว่าคำแต่ละคำถูกใช้อย่างไรและการเลือกใช้คำก่อให้เกิดความหมายที่แตกต่างกันไปอย่างไร

วิธีการวิเคราะห์มิติเชิงความหมาย

มีวิธีการหลายวิธีที่ผู้เนิ่นน้ำวใจจะสร้างข่าวสารเพื่อการจูงใจ วิธีหนึ่งคือวิธีการในด้านความหมายโดยผู้เนิ่นน้ำวใจจะเลือกข้อความซึ่งสามารถตีความหมายได้หลาย ๆ อย่าง ซึ่งมักจะต่างจากความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการศึกษาของผู้รับสาร ดังนั้นความกำกวมของความหมายไม่เพียงแต่จะเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ แต่ยังก่อให้เกิดความหมายได้ด้วย วิธีการทำความเข้าใจคำ

ที่มีความกำกวมก็คือได้ศึกษาหาความหมายจากสาระของเรื่อง (texts) และค้นหาตัวหมาย (signifiers) ทั้งที่เป็น verbal และ nonverbal เพื่อตัดสินว่า จริงๆ แล้วมันหมายถึง (signified) อะไร ด้วยวิธีการในเชิงความหมายและ semiotic นี้จะทำให้สามารถลดความกำกวมของภาษาได้

นอกจากนี้ วิธีการศึกษาหาความหมายตรง

(Denotation) และความหมายอ้อม (connotation) ก็เป็นอีกวิธีในการศึกษามิติความหมายของภาษา ความหมายตรงคือคำจำกัดความของคำที่ระบุไว้ในพจนานุกรม ในขณะที่ความหมายอ้อมเป็นการรวบรวมความหมายอื่น ๆ ของคำที่เกี่ยวข้องในหลาย ๆ ลักษณะ

มิติเชิงอรรถรส (Thematic Dimension)

คำถามสำหรับท้าวสวาทที่เราได้รับคือ วิธีการใดที่คำถูกนำมาใช้ในท้าวสวาทนั้น สาระสำคัญอะไรที่ถูกนำเสนอ คำตอบสำหรับคำถามนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติในเชิงอารมณ์สัมผัสของภาษาความรู้สึกหรืออารมณ์ของคำที่ถูกนำมาใช้ Weaver กล่าวไว้ใน The Ethics of Rhetoric ว่า สไตส์เป็นกระบวนการหนึ่งในการสื่อสารเราจะพบสไตส์ของผู้เน้นน้ำวจหลังจากได้ฟังเขาพูดจบลง วินสตัน เชอร์ชิล ผู้มีชื่อเสียงในการเป็นผู้เน้นน้ำวจในศตวรรษที่ 20 มีวิธีการสร้างอารมณ์ในการเน้นน้ำวจของเขาโดยการสร้างภาพของแสงสว่างและความมืด (light-dark) หรือภาพที่เชื่อมโยงระหว่างกลางวันและกลางคืน เขามักจะบรรยายถึงนาซีในลักษณะของผู้ร้ายหรือแก๊งค์อันธพาลที่ร่วมกันกระทำความชั่วร้ายในที่มืด ในทางตรงกันข้าม เขากล่าวถึงอังกฤษในแง่ของความสว่างไสว ความแกร่งกล้า ความสามารถ

วิธีการสร้างอรรถรสทางภาษา

การใช้คำเพื่อสร้างความหมายทางอรรถรสขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของผู้ใช้ รวมถึงการเข้าใจความหมายของภาษาที่ลึกซึ้ง ในขณะที่เด็กรุ่นหนึ่งก็ต้องศึกษาถึงคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้รับสารด้วย ถึงแม้ว่าคำต่าง ๆ จะมีความหมายและหน้าที่ในเชิงโครงสร้าง แต่จุดสำคัญที่สุดในการจูงใจคือความสามารถในการสร้างอารมณ์ ความรู้สึก หรือระดับของอรรถรสเพื่อการจูงใจ ซึ่งอาจสร้างได้โดยการให้คำที่มีเสียงซ้ำ ๆ กัน เช่น คำโฆษณาหรือชื่อ Satin ให้คำว่า Smooth Silky Satin Cigarettes การซ้ำเสียง "s" 3 ครั้งนอกจากจะทำให้คนจำได้ง่ายแล้ว เสียง "s" ยังให้อารมณ์ที่ทำให้บุหรี่ที่ดูดเป็นบุหรี่ที่มีความเชิ่กชี่ หรือตัวอย่างคำโฆษณาที่พิกสำหรับการเล่นสกีที่ Stratton ใน Vermont ว่า "Stratton's Special ! Lifts Lodging and Lunch ที่ให้เสียง "l" ซ้ำ ๆ กันคล้าย "la. la. la."

นอกจากนี้การใช้ประโยคที่นานก็สามารถสร้างอารมณ์หรือเป็นบทริบ เช่น โฆษณา วิสกี้ Windsor Canadian ซึ่งมีภาพชายหญิง 3 คู่อยู่รอบเตาในครัวกำลังดูเจ้าของบ้านทำอาหารปรุงปรุงอาหารจานโปรด ทุกคนมีความสุขกับการล้มลองอาหารซึ่งกำลังปรุง มีคำโฆษณาอ่านได้ว่า "As easy as an old recipe. As warm as a kitchen get together. As enjoyable as a favorite story. That's a test of what Windsor is all about." การเปรียบเทียบซ้ำๆ ก่อให้เกิดอารมณ์ที่นุ่มนวลผ่อนคลาย มิติความหมายของคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบก่อให้เกิดแรงจูงใจในด้านบวก นอกจากนี้การใช้คำที่มีเสียงคล้าย ๆ กับความหมายก็ก่อให้เกิดอรรถรสทางภาษาด้วย

การใช้ภาษาให้ความรู้สึกสัมผัส (sensory language)

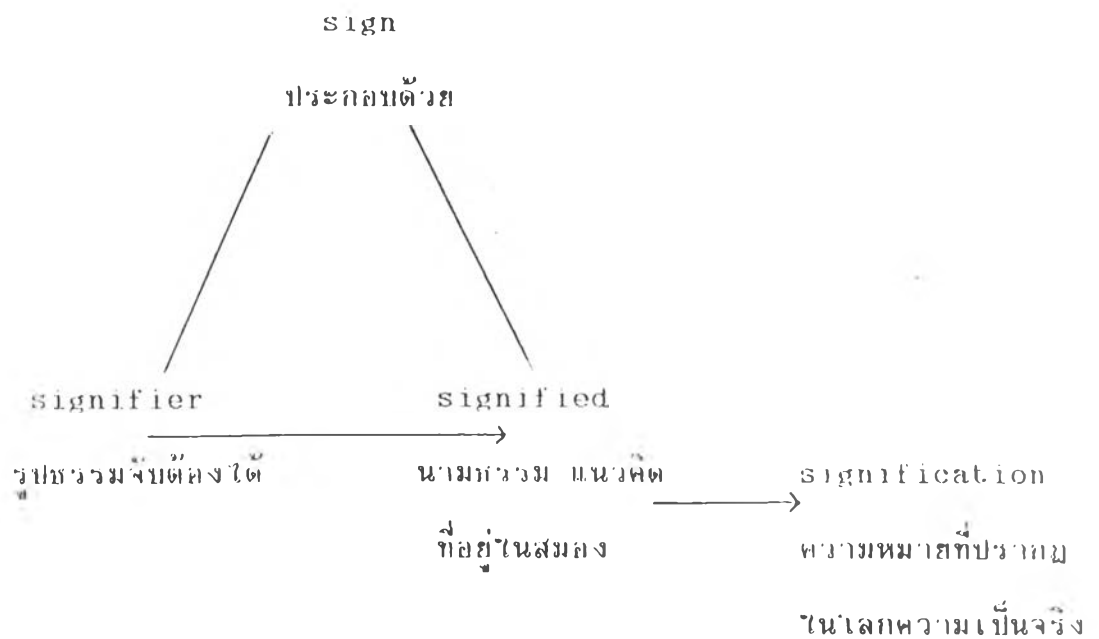
ผู้เชี่ยวชาญการสื่อสารในศาล Stephanie L. Swanson และ David Wenner ได้แยกกลุ่มของคำที่แสดงออกถึงความรู้สึกสัมผัสออกเป็นสามกลุ่ม คือ

1. auditory dependent กลุ่มที่แสดงออกถึงการรับรู้จากเสียง ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับเสียง
2. visual dependent คำที่เกี่ยวข้องกับคำที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น
3. kinesthetically dependent คำที่เกี่ยวข้องแสดงออกถึงการรับรู้ทางกายเคลื่อนไหวความรู้สึกสัมผัสทางใจ

และแต่ละคนจะมีความสามารถในการใช้และรับรู้สัมผัสข้างต้นต่างกัน ดังนั้นจึงควรใช้ภาษาพูดสำหรับผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้จากสายตา ภาษาพูดสื่อทางเสียงดนตรีสำหรับผู้ที่มีความสามารถรับรู้ทางด้านเสียง และสัมผัสจิตใจสำหรับผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้ทางความรู้สึก

สัญญะ (sign) Saussure แบ่ง สัญญะออกเป็นสองส่วน คือ ตัวหมาย (signifier) ได้แก่ sound - image กับตัวหมายถึง (signified) ได้แก่ concept ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสองจะมีลักษณะ ไม่ตายตัว ไม่เกี่ยวข้องกันลงเห็นได้ชัด ดังนั้นความหมายที่ signifier มีอยู่จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ นั่นก็หมายถึงว่าต้องมีความสัมพันธ์กันลงเห็นระบบของทั้งสองสิ่งอย่างแน่ชัด ซึ่งเราเรียก ว่า รหัส (code) เราต้องมี code เพื่อช่วยให้เราตีความหมาย signs ได้ เมื่อทำการวิเคราะห์เชิงสัญญะเราต้องแยกเนื้อหาออกจากรูปลักษณ์ (Form) ซึ่งควรจะไปเน้นที่ตัวระบบของสัญญะที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัว Text

เนื้อหาจึงไม่ใช่ตัวกำหนด "ความหมาย" แต่ความสัมพันธ์ที่อยู่ในตัวระบบสัญลักษณ์เป็นตัวสร้าง^๒ความหมายขึ้น

การอุปมา (Metaphor) เป็นกรณีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสองสิ่งด้วยวิธีการเปรียบเทียบความเหมือน เช่น "ความรักเหมือนกุหลาบแดง" "คมเหมือนใบมีด เหน"

รหัส (code) คือระบบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการจัดระเบียบของสัญลักษณ์ต่าง ๆ และยังเป็นตัวกำหนดว่าสัญลักษณ์ต่าง ๆ จะเกี่ยวข้องกันอย่างไร รหัสที่เกิดจากการตกลงร่วมกันของผู้ใช้ที่มีผลทางวัฒนธรรมอย่างเดียวกัน ดังนั้นรหัสกับวัฒนธรรมจึงมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออกและมีลักษณะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของปฏิทิน

มีผู้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับปฏิทินไว้ในคอลัมน์ศิลปะในปฏิทิน

นิตยสารบ้านและสวนว่า คือแผ่นบอกปี เดือน และวัน เพื่อเตือนล่วงหน้าถึงวันที่จะมาถึงที่มันตั้งชื่อไว้ว่า "ปฏิทิน" งานออกแบบค่าแรงอันเยี่ยมแต่โบราณที่ใช้ต่อเนื่องกันมานานนับเป็นศตวรรษ ในยุคที่ชีวิตผูกพันอยู่กับอนาคต ด้วยการนัดหมายและวันเดือนปฏิทินจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญนัก ไม่แปลกเหมือนกันถ้าไม่มีปฏิทินชีวิตคนเราจะยุ่งยากขนาดไหน จะนับวันเดือนปีกันอย่างไร

(ศิลปะในปฏิทิน บ้านและสวน ,2531)

พินิจ ศุภ (2522) มีความเห็นเกี่ยวกับปฏิทินว่า ปฏิทินนั้นเป็นสิ่งพิมพ์ชนิดหนึ่งซึ่งหลาย ๆ คนอาจมองข้ามความสำคัญไป คนทั่วไปอาจเห็นปฏิทินเป็นเพียงสิ่งที่ใช้บอกวันเดือนปี เท่านั้น ซึ่งแท้จริงแล้วปฏิทินทำหน้าที่ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อปีเก่ากำลังจะผ่านไปปฏิทินก็ก้าวเข้าสู่ปีใหม่ เป็นสัญลักษณ์ของวันใหม่และการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นกว่าเดิม ปฏิทินอาจเป็นของขวัญที่ดีในด้านที่เป็นวัตถุและจิตใจ

สมรภัท สุทธิชาติ (2530) ได้กล่าวถึงบทบาทของปฏิทินไว้ว่า ปฏิทินสามารถสร้างภาพพจน์ของสถาบันได้ หรือเป็นตัวแทนของสถาบันที่มองเห็นได้ทุกวัน ในแง่ของการให้ปฏิทินก็คือบริการอย่างหนึ่ง ที่ธนาคารจะมอบให้แก่ลูกค้า ในโอกาสของงานที่โหนด การให้ความสำคัญอาจได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจจากลูกค้าที่ใช้บริการ

บรรยงค์ สุวรรณพ้อง (2533) ได้กล่าวถึงบทบาทของปฏิทินในการเป็นสื่อเพื่อการสร้างภาพพจน์ไว้ว่า ปฏิทินเป็นสื่อโดยตรงชนิดหนึ่งที่ช่วย

สร้างภาพพจน์ให้แก่องค์กรได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะองค์กรที่ทำธุรกิจบริการ เช่น สถาบันการเงิน การธนาคาร ประกันชีวิต ประกันภัยและอื่น ๆ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปฏิทินเป็นสิ่งเพื่อการสื่อสารประเภทหนึ่ง โดยนอกจากจะเป็นสื่อในการสื่อสารทำความเข้าใจในเรื่องวันเวลาแล้วปฏิทินยังมีบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย เช่น ทำหน้าที่เป็นสื่อการแสดงออกทางด้านศิลปะ เป็นสื่อสร้างความรู้สึกดีระหว่างผู้รับและผู้ใช้เป็นสื่อในการสะท้อนปัญหาสังคม เป็นสื่อในการสร้างภาพพจน์ขององค์กร การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสารที่ปรากฏบนสื่อปฏิทินครั้งนี้เป็นการศึกษาปฏิทินในฐานะที่เป็นสื่อเพื่อการสื่อสารโดยจะทำการวิเคราะห์หาคำตอบว่าปฏิทินในปัจจุบัน ได้มีบทบาทหน้าที่เชิงการสื่อสารในลักษณะใดบ้าง